



## ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 ноември 2023 г.

12:00 ч.

### ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ<sup>1</sup> Октомври 2023 г.

През октомври 2023 г. *широките пари* (паричния агрегат  $M3^2$ ) се увеличават на годишна база с 8.4% (8.7% годишно нарастване през септември 2023 година). В края на октомври 2023 г. *широките пари* са 149.823 млрд. лв. (80.1% от БВП<sup>3</sup>) при 149.343 млрд. лв. към септември 2023 г. (79.9% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат  $M1^{4,5}$  се увеличава през октомври 2023 г. със 7.5% на годишна база (8% годишен ръст през септември 2023 година).

Графика 1



<sup>1</sup> Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*. На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за септември 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

<sup>2</sup> Паричният агрегат  $M3$  включва паричен агрегат  $M1$ , депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

<sup>3</sup> При БВП за 2023 г. в размер на 186.943 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

<sup>4</sup> Паричният агрегат  $M1$  включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

<sup>5</sup> Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на октомври 2023 г. депозитите<sup>6</sup> на неправителствения сектор<sup>7</sup> са 122.667 млрд. лв. (65.6% от БВП), като годишното им увеличение е 9.1% (9.4% годишно повишение през септември 2023 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 42.498 млрд. лв. (22.7% от БВП) в края на октомври 2023 година. В сравнение със същия месец на 2022 г. те се увеличават с 8.4% (8.8% годишно повишение през септември 2023 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 5.5% на годишна база през октомври 2023 година (5.6% годишно понижение през септември 2023 г.) и в края на месеца достигат 3.213 млрд. лв. (1.7% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 76.957 млрд. лв. (41.2% от БВП) в края на октомври 2023 година. Те се увеличават с 10.3% спрямо същия месец на 2022 г. (10.5% годишен ръст през септември 2023 година).

Графика 2



*Нетните вътрешни активи* са 95.537 млрд. лв. в края на октомври 2023 година. Те се увеличават с 14.4% спрямо същия месец на 2022 г. (13.5% годишно повишение през септември 2023 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 94.759 млрд. лв. и нараства спрямо октомври 2022 г. с 13.3% (13.1% годишно увеличение през септември 2023 година). През октомври 2023 г. вземанията от неправителствения сектор<sup>8</sup> се увеличават с 11.5%, като достигат 90.869 млрд. лв. (11.2% годишно повишение през септември 2023 година).

В края на октомври 2023 г. кредитите за неправителствения сектор са 88.338 млрд. лв. (47.3% от БВП) при 87.493 млрд. лв. към септември 2023 г. (46.8% от БВП). През октомври 2023 г. те се увеличават на годишна база с 11.5% (11.3% годишно повишение през септември 2023 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 120.7 млн. лева. На годишна база

<sup>6</sup> В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

<sup>7</sup> Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Каптивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

<sup>8</sup> Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, дългови ценни книжа и акции и други капиталови инструменти.

продадените кредити<sup>9</sup> от *Други ПФИ* са 120.7 млн. лв. (в т. ч. 23.6 млн. лв. през октомври 2023 г.) като за последните дванадесет месеца няма обратно изкупени кредити.

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват със 7.3% на годишна база през октомври 2023 г. (7.1% годишно повишение през септември 2023 г.) и в края на месеца достигат 43.538 млрд. лв. (23.3% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 37.413 млрд. лв. (20% от БВП) в края на октомври 2023 година. Спрямо същия месец на 2022 г. те се увеличават с 14.3% (14% годишно повишение през септември 2023 година). В края на октомври 2023 г. *жилищните кредити* са 19.078 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 19.2% (18.8% годишно увеличение през септември 2023 година). *Потребителските кредити* възлизат на 16.658 млрд. лв. и се увеличават с 10.7% спрямо октомври 2022 г. (10.5% годишно повишение през септември 2023 година). На годишна база *другите кредити*<sup>10</sup> намаляват с 1.6% (1% годишно понижение през септември 2023 г.), като достигат 398.6 млн. лева. Кредитите за *Работодатели и самонаети лица* се увеличават с 2% на годишна база през октомври 2023 г. (3.3% годишно повишение през септември 2023 г.) и в края на месеца са 455.8 млн. лева.

Кредитите, предоставени на *финансови предприятия*, са 7.387 млрд. лв. (4% от БВП) в края на октомври 2023 година. В сравнение с октомври 2022 г. те се увеличават с 25.4% (25.4% годишно повишение през септември 2023 година).

Графика 3



<sup>9</sup> Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните кредити не попадат в обхвата на показателя.

<sup>10</sup> В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ<sup>11</sup> БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани<sup>12</sup> или са необслужвани<sup>13</sup>. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

*Нетните чуждестранни активи* са 83.518 млрд. лв. в края на отчетния месец при 84.062 млрд. лв. в края на септември 2023 година. Те нарастват с 6.1% в сравнение с октомври 2022 г. (6.7% годишно повишение през септември 2023 година). През октомври 2023 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 4.7% (7.4% годишен ръст през септември 2023 г.), като достигат 99.370 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 15.852 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 2% (10.7% годишно повишение през септември 2023 година).

---

<sup>11</sup> Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

<sup>12</sup> Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

<sup>13</sup> Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

## ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2020	2021	2022	Септември 2023	Октомври 2023	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
<b>КОМПОНЕНТИ НА М3</b>						
<b>ПАРИ М3 (=1+2+3)</b>	<b>10,9</b>	<b>10,7</b>	<b>13,2</b>	<b>8,7</b>	<b>149 823</b>	<b>8,4</b>
<b>1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)</b>	<b>35,8</b>	<b>16,5</b>	<b>18,6</b>	<b>8,0</b>	<b>120 809</b>	<b>7,5</b>
1.1. Пари извън ПФИ	12,2	16,0	11,7	8,5	26 541	8,7
1.2. Овърнайт депозити	44,8	16,6	20,6	7,8	94 268	7,2
<b>2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)</b>	<b>-27,0</b>	<b>-5,6</b>	<b>-5,6</b>	<b>11,9</b>	<b>29 014</b>	<b>12,3</b>
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	1,8	-5,9	-5,8	12,3	28 416	12,6
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-95,2	6,3	2,8	-3,0	597	-3,4
<b>3. М3 - М2(=3.1.)</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0</b>	<b>0,0</b>
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0
<b>ИЗТОЧНИЦИ НА М3</b>						
<b>1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)</b>	<b>15,3</b>	<b>7,0</b>	<b>16,1</b>	<b>6,7</b>	<b>83 518</b>	<b>6,1</b>
1.1. Чуждестранни активи	12,3	11,3	17,0	7,4	99 370	4,7
1.2. Чуждестранни пасиви	-4,7	41,7	22,0	10,7	15 852	-2,0
<b>2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)</b>	<b>5,4</b>	<b>12,5</b>	<b>7,6</b>	<b>13,5</b>	<b>95 537</b>	<b>14,4</b>
<b>2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)</b>	<b>7,9</b>	<b>11,9</b>	<b>7,4</b>	<b>13,1</b>	<b>94 759</b>	<b>13,3</b>
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> <sup>1</sup>	384,7	85,5	-64,9	126,0	3 890	87,1
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор <sup>2</sup>	4,5	8,8	12,5	11,2	90 869	11,5
<b>2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ<sup>3</sup></b>	<b>-161,7</b>	<b>66,1</b>	<b>87,7</b>	<b>145,3</b>	<b>778</b>	<b>724,0</b>
<b>ДЕПОЗИТИ<sup>4</sup> И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР</b>						
<b>ДЕПОЗИТИ<sup>4</sup> (=1+2+3)</b>	<b>9,7</b>	<b>9,1</b>	<b>14,3</b>	<b>9,4</b>	<b>122 667</b>	<b>9,1</b>
<b>1. Нефинансови предприятия</b>	<b>10,5</b>	<b>8,5</b>	<b>26,6</b>	<b>8,8</b>	<b>42 498</b>	<b>8,4</b>
<b>2. Финансови предприятия</b>	<b>2,0</b>	<b>17,0</b>	<b>17,0</b>	<b>-5,6</b>	<b>3 213</b>	<b>-5,5</b>
<b>3. Домакинства и НТООД</b>	<b>9,7</b>	<b>9,0</b>	<b>8,3</b>	<b>10,5</b>	<b>76 957</b>	<b>10,3</b>
<b>КРЕДИТИ (=1+2+3)</b>	<b>4,4</b>	<b>8,7</b>	<b>12,7</b>	<b>11,3</b>	<b>88 338</b>	<b>11,5</b>
<b>1. Нефинансови предприятия</b>	<b>3,0</b>	<b>4,6</b>	<b>10,4</b>	<b>7,1</b>	<b>43 538</b>	<b>7,3</b>
<b>2. Финансови предприятия<sup>5</sup></b>	<b>3,6</b>	<b>15,0</b>	<b>19,7</b>	<b>25,4</b>	<b>7 387</b>	<b>25,4</b>
<b>3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)</b>	<b>6,6</b>	<b>13,4</b>	<b>14,6</b>	<b>14,0</b>	<b>37 413</b>	<b>14,3</b>
3.1. Овърдрафт	-9,0	-0,5	4,1	0,7	1 279	1,9
3.2. Жилищни кредити	11,6	16,5	17,9	18,8	19 078	19,2
3.3. Потребителски кредити	5,0	12,2	12,3	10,5	16 658	10,7
3.4. Други кредити	-22,0	-4,5	5,3	-1,0	399	-1,6
в т. ч. Работодатели и самонаети лица	-	5,8	10,8	3,3	456	2,0

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

<sup>1</sup> Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превъзвешение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

<sup>2</sup> Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомогатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

<sup>3</sup> Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Нефинансови активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

<sup>4</sup> В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

<sup>5</sup> Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за септември 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.

## ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2020	2021	2022	Септември 2023	Октомври 2023
<b>КОМПОНЕНТИ НА МЗ</b>					
<b>ПАРИ МЗ (=1+2+3)</b>	<b>10,9</b>	<b>10,7</b>	<b>13,2</b>	<b>8,7</b>	<b>8,4</b>
<b>1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)</b>	<b>21,6</b>	<b>12,2</b>	<b>14,4</b>	<b>6,5</b>	<b>6,1</b>
1.1. Пари извън ПФИ	2,0	2,7	2,1	1,5	1,5
1.2. Овърнайт депозити	19,6	9,5	12,3	5,0	4,6
<b>2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)</b>	<b>-10,7</b>	<b>-1,5</b>	<b>-1,2</b>	<b>2,2</b>	<b>2,3</b>
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	0,5	-1,5	-1,3	2,3	2,3
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-11,2	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>3. МЗ - М2(=3.1.)</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>	<b>0,0</b>
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ</b>					
<b>1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)</b>	<b>15,3</b>	<b>7,0</b>	<b>16,1</b>	<b>6,7</b>	<b>6,1</b>
1.1. Чуждестранни активи	14,5	12,9	20,3	8,8	5,7
1.2. Чуждестранни пасиви	-0,8	6,0	4,2	2,2	-0,4
<b>2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)</b>	<b>7,9</b>	<b>11,9</b>	<b>7,4</b>	<b>13,1</b>	<b>13,3</b>
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> <sup>1</sup>	3,4	3,4	-4,3	2,1	2,2
2.2. Вземания от неправителствения сектор <sup>2</sup>	4,5	8,5	11,6	11,0	11,2
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4,2	8,1	11,5	10,8	10,9
а) Нефинансови предприятия	1,6	2,3	4,9	3,5	3,5
б) Финансови предприятия <sup>3</sup>	0,2	0,9	1,2	1,8	1,8
в) Домакинства и НТООД	2,4	4,9	5,4	5,5	5,6

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

<sup>1</sup> Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

<sup>2</sup> Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Инвестиционни фондове*, *Финансови посредници*, *Финансови спомагатели*, *Капитивни финансови институции* и *заемодатели*, *Застрахователни дружества* и *Пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

<sup>3</sup> Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

На база на постъпила допълнителна информация от отчетни единици е извършена ревизия на данните за септември 2023 година. Наличието на ревизии е указано в обяснителните бележки към съответните таблици с данни.